

REFERAT

Møde i Verdensarvsrådet Stevns Klint

Onsdag d. 5.4.2017 kl. 10-12.00 hos Verdensarv Stevns, Tinghuset, Algade 8, 4660 St. Heddinge.

Indkaldte mødedeltagere

Stevns Kommune	Mogens Haugaard Nielsen, borgmester (formand/mødeleder) Bjarne Østergaard Rasmussen, formand for Natur-, Fritids- og Kulturudvalget Steen S. Hansen, formand for Plan- og Teknikudvalget (indtil 11.35)
Slots- og Kulturstyrelsen	Bolette Lehn Petersen, arkitekt
Naturstyrelsen	Claus Jespersen, skovrider
Gjorslev Gods	Peter Henrik Tesdorpf, godsejer (afbud)
Observatør Stevns Kommune	Bjørn Voltzmann, vicekommunaldirektør Berith Burkandt, leder Natur & Miljø
Østsjællands Museum	Jens Carl Jørgensen, bestyrelsesmedlem Jacob Salvig (afbud)
Verdensarv Stevns	Tove Damholt, direktør Naja Habermann, site manager (referent)
Observatør	Kathrine Hendriksen, Stevns Turistforening (afbud)

1. Dagsorden

Godkendt med tilføjelse af Jacob Salvig som indkaldt mødedeltager for Østsjællands Museum samt rettelse af titel til Verdensarvsrådet Stevns Klint.

2. Referat

Referat fra sidste møde er vedhæftet.

Godkendt med følgende rettelse: UNESCO kræver ikke revision af forvaltningsplanen hvert 5. år, men anbefaler det.

3. Besøgscenteransøgning

Status på besøgscenteransøgning v. Bjørn Voltzmann til orientering.

Bjørn Voltzmann: Der er afsendt ansøgning til en stor dansk fond i januar, der forventes svar i løbet af foråret. En anden fond er også involveret, efter anbefaling fra førstnævnte fond. Der var ros til de ansvarlige bag det store arbejde bag fondsansøgningen.

4. Status for igangværende projekter

Status på projektet Stevns Fyrcenter og redegørelse for udvikling omkring Omya v. Berith Burkandt.

Sigerslev Kalkbrud: Berith Burkandt orienterede om Omyas planer for udvidelse af graveområde nord for det eksisterende område i Sigerslev Kridtbrud, jf. tilladelse fra Region Sjælland. Det nordøstlige hjørne af det nye graveområde er efter indsigelser fra Stevns Kommune flyttet 30 meter ind i forhold til Mandehoved. Det nye graveområde går fri af strandbeskyttelseszonen og derved bufferzonen for verdensarven.

Bolette Lehn Petersen understregede, at Slot- og Kulturstyrelsen skal høres i alle sager, der har indflydelse på verdensarven, også selv om det optagede område eller bufferzonen ikke berøres direkte.

Tove Damholt opfordrede Stevns Kommune til at prioritere amatørgeologers adgang til (dele af) Sigerslev Kridtbrud meget højt i deres drøftelser med Omya, da fossilindsamling i dag formodentlig er den største trussel mod verdensarven. Forholdene i dag skader ikke alene de udpegede områder, men fører også til konflikter mellem amatør-samlere.

Claus Jespersen bidrog med erfaringerne fra Faxe Kalkbrud, hvor forladte brydeområder er solgt til Staten og i dag kan anvendes til rekreative formål og indsamling af fossiler, og hvor etablering af profilvægge er skrevet ind i gravetilladelserne.

Claus Jespersen orienterede om trappeprojektet ved Stevns Fyr: Lokalplan afsluttet, trappen har været i totaludbud, snarlig afklaring med Realdania og styregruppen omkring hvad der nu skal ske. Det er tvivlsomt, om trappen kan stå færdig i indeværende år, hvis den besluttes. Det blev aftalt, at fremtidig information om væsentlige beslutninger vedrørende projektet ved Stevns Fyr går ud til både kommunen og Verdensarvsrådet. Drift og vedligehold er ikke aftalt endnu mellem Naturstyrelsen og Stevns Kommune.

Bjørn Voltzmann orienterede om, at den nye lokalplan åbner mulighed for langt bredere aktiviteter i fyrområdet, herunder autocamperpladser.

5. Forvaltningsplan

Forvaltningsplanen udgør den forvaltningsmæssige ramme for samarbejdet omkring Stevns Klint som UNESCO Verdensarv og revideres hvert fjerde år. Udkast til Forvaltningsplan er vedhæftet til rådets overordnede kommentering (høring) jf. §10 i vedtægterne for Verdensarv Stevns.

Bolette Lehn Petersen efterlyste, at forvaltningsplanen gøres mere fremadrettet og handlingsorienteret, så den kan bruges til at forudse evt. trusselsbilleder og klarlægge ansvarsområder, og så den er til at slå op i, for at se hvem der gør hvad, hvis der opstår hændelser.

Berith Burkandt uddybede, at det er tanken, at konkrete handlinger og ansvarsområder skal tilføjes bla. når planen gøres digital.

I forhold til deadline for færdiggørelse understregede Bolette Lehn Petersen, at det i forhold til UNESCO er afgørende, at man arbejder aktivt med forvaltningsplanen og derfor acceptabelt, at deadline for færdiggørelse skubbes. Slots- og Kulturstyrelsen tager hermed som State Party formelt ansvar for den aktuelle forlængelse af tidsplanen for udarbejdelse og anbefaler, at der tages tid til at gøre arbejdet færdigt.

Verdensarvsrådet besluttede, at forvaltningsplanen godkendes endeligt af Verdensarvsrådet via rundsendelse.

6. Nyt fra Verdensarv Stevns

Udarbejdelse af kontrakt mellem Verdensarv Stevns og Stevns Kommune sker som led i arbejdet med Forvaltningsplanen inkl. præciseringer af organisationens opgaver og udarbejdelse af handlingsplan for 2017. Status på dette arbejde præsenteres for verdensarvsrådet jf. §10 i vedtægterne for Verdensarv Stevns. Referater af foreningens bestyrelsesmøder er tilgængelige på www.stevnsklint.org.

Bjørn Voltzmann orienterede om det igangværende arbejde omkring kontrakt/ samarbejdsaftale mellem Stevns Kommune og Verdensarv Stevns og hvortil der, når forvaltningsplanen er på plads, skal udarbejdes et årligt bilag, der beskriver de konkrete opgaver, som Stevns Kommune betaler Verdensarv Stevns for at løfte. Status blev taget til efterretning.

Udkast til handlingsplan for Verdensarv Stevns 2017 blev drøftet. Foreningens ansvar i forhold til informationsflow til UNESCO blev drøftet og det blev af Stevns Kommune understreget, at det er Verdensarv Stevns, som har ansvaret for at holde opmærksomhed på at sikre at væsentlig information videregives til State Party. Rådet anbefalede, at det i aftalen mellem kommune og Verdensarv Stevns indskrives, at kommunen er forpligtet til at orientere Verdensarv Stevns om væsentlige ændringer, der berører verdensarven/ myndighedsbeslutninger – og omvendt. Herefter blev handlingsplanen taget til efterretning.

En kommunikationsstrategi, der skal optimere kommunikation mellem Verdensarv Stevns, Stevns Kommune og Østsjællands Museum er på vej og vil blive rundsendt til Verdensarvsrådet til orientering. Kommunikationen mellem Østsjællands Museum og Verdensarv Stevns er pt. vanskelig og Østsjællands Museum har meddelt, at al kommunikation fra Verdensarv Stevns til museet pt. skal gå gennem museets ledelse.

Nye velkomsttiltag for besøgende til Stevns Klint er under planlægning i Højerup, Boesdal og ved fyret i et bredt samarbejde mellem Selskabet Højeruplund, Østsjællands Museum, Stevns Kommune, Verdensarv Stevns og Traktørstedet Højeruplund. Tiltaget finansieres af Stevns Turistforening.

På spørgsmål til eksisterende trappe i Højerup blev det oplyst, at en ny trappe forventes at blive etableret som del af det samlede projekt, der er beskrevet i ansøgningen sendt til fonde. Mogens Haugaard Nielsen understregede vigtigheden af, at der er en sammenhæng mellem alle tiltag langs klinten.

7. Nyt fra referencegrupperne

Lokal referencegruppe

Michael Loft er udpeget som referencegruppens medlem i bestyrelsen for Verdensarv Stevns. Referencegruppens sammensætning er under evaluering og lodsejernes repræsentation i Verdensarv Stevns drøftes.

Geologisk referencegruppe

En geologisk referencegruppe er etableret med følgende medlemmer: Morten Bjerager og Stig Schack Petersen, GEUS, Lars Stemmerik og Pernille Hjort (formidlingschef), Statens Naturhistoriske Museum, Kresten Anderskov, Institut for Geovidenskab, Jesper Milan, Østsjællands Museum. Første møde afholdes d. 31. marts.

Naja Habermann og Tove Damholt orienterede om de to referencegrupper. Første møde i den geologiske referencegruppe blev aflyst pga. sygdom.

Den lokale referencegruppes medlem i Verdensarv Stevns bestyrelse arbejder bla. for at få mere entydig lodsejerrepræsentation i bestyrelsen. Rådet bifaldt sekretariatets forslag om at se på nye muligheder for at sikre god lodsejerrepræsentation og anbefalede samtidig, at lade den nuværende organisation virke et årstid, før nye tiltag iværksættes.

Rådet bifaldt sekretariatet forslag om at revitalisere den lokale referencegruppe med begrundelsen, at det er væsentligt, at verdensarven forankres og får betydning i hele Stevns Kommune.

8. Gensidig orientering

Rådets medlemmer orienterer hinanden om aktuelle sager.

Claus Jespersen: Pr.1.2.2017 har Naturstyrelsen flyttet hovedsæde og overtaget Kystdirektoratet. SVANA (myndighedsstyrelsen) er nu er del af Miljøstyrelsen.

Bjarne Østergaard: Flertal fra Stevns Kommune bag udsendelse af fredningsansøgningen, Fredningsnævnet har sagt ja med den ændring, at der kan dyrkes helt til trampestien, der afventes svar fra Natur- og Miljøklagenævnet, behandlingstid op til to år. Berith Burkandt: pt. forhandles erstatningsbeløb med lodsejerne.

Bjarne Østergaard Rasmussen: Det vides ikke pt. om Østsjællands Museum ønsker at benytte de to pladser i Verdensarv Stevns bestyrelse.

Jens Carl Jørgensen: Ny bestyrelsesformand i Østsjællands Museum sætter spørgsmålstegn ved museets deltagelse i bestyrelsesarbejdet i Verdensarv Stevns, deltagelsen er under af-

klaring. Som formand for Selskabet Højeruplund orienterede Jens Carl Jørgensen om, at Højerup Gl. Kirke skal restaureres og at selskabet er i dialog med en stor dansk fond om finansiering. Selskabet Højeruplund tilslutter sig informationsprojektet i Højerup, under forudsætning af at de inddrages i placering og farvevalg.

Mogens Haugaard Nielsen: verdensarven har virkelig skabt en interesse for internationale vielser (60 i 2016 og 120 vielser forventes i 2017).

9. Næste møde

Dato fastlægges for næste møde i Verdensarvsrådet.

Næste møde finder sted d. 20.9. kl. 10-12

10. Eventuelt

Intet at bemærke.

NH 06.04.2017